

Οικία Στερίκα Κούλη

Φλώρινα (1916): Διμοιρία Σενεγαλέζων κνηγών του Γαλλικού Στρατού στις όχθες του Σακουλέβα¹

Η κατοικία - εργαστήριο του Στερίκα Κούλη (1921-1995), γνωστού Φλωρινιώτη ζωγράφου, είναι χτισμένη γύρω στα 1920. Ανήκε στον πατέρα του Αναστάσιο Κούλη, Διευθυντή του 1^{ου} Δημοτικού Σχολείου Φλώρινας, ο οποίος καταγόταν από την Κορυτσά. Το είχε αγοράσει από τον Νικόλαο Τζούτζια, λίγο πριν αυτός μεταναστεύσει στην Αυστραλία². Πρόκειται για μια διώροφη κατασκευή, με παραδοσιακά τυπολογικά και μορφολογικά χαρακτηριστικά λαϊκής κατοικίας, με κεραμοσκεπή τετράριχτη στέγη, χτισμένη πάνω στην οικοδομική γραμμή.

Καμήλες εφοδιοπομπής στον ποταμό Σακουλέβα της Φλώρινας (1916)³

Σε σχέση με παλιές φωτογραφίες της εποχής, το κτήριο έχει δεχτεί κάποιες επεμβάσεις, οι οποίες έχουν αλλοιώσει μερικώς το αρχικό μορφολογικό

¹ Ονισένκο, Κ. (2011). Η «παρακαταθήκη» των Γάλλων στο Αμύνταιο. *Καθημερινή*. (26-02). Διαθέσιμο στο: http://news.kathimerini.gr/4dcgi/w/articles_ell_1_26/02/2011_433988 (Ημερομηνία πρόσβασης 22/9/2015).

² Προφορική μαρτυρία της κας Σοφίας Ηλιάδου-Τάχου (Οκτώβριος 2015).

³ Αρχείο Εστίας Νέας Σμύρνης.

Διαθέσιμο στο: <http://www.imma.edu.gr/macher/media/original/c39a.jpg> (Ημερομηνία πρόσβασης 22/9/2015).

χαρακτήρα του, όπως για παράδειγμα οι αλλοιώσεις που υπάρχουν στα ανοίγματα και στα πλαίσια των παραθύρων του ορόφου. Επίσης, τα παλιά υλικά δόμησης έχουν αντικατασταθεί με νέα παρόμοιας μορφής (π.χ. κεραμίδια, ξύλινη πόρτα, κουφώματα). Στη θέση του παραδοσιακού στοιχείου της οριζόντιας ξύλινης ζώνης που διαχωρίζει το ισόγειο από τον όροφο έχει τοποθετηθεί οριζόντια επιγραφή, όπου αναγράφονται πολλοί από τους «αφορισμούς για την τέχνη» του ζωγράφου.

Παρά τις παραπάνω παρεμβάσεις, αποτελεί ένα ενδιαφέρον κτήριο της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής της Φλώρινας, που διασώζει την κλίμακα της παλιάς οικιστικής οργάνωσης, συνδέεται άμεσα με την ιστορία της πολιτιστικής κληρονομιάς της πόλης και βρίσκεται στο άμεσο περιβάλλον άλλων αξιόλογων κτηρίων⁴. Ως κτήριο που συνδέεται με τη ζωή γνωστού Φλωρινιώτη ζωγράφου αποτελεί σημείο αναφοράς και διατήρησης της ιστορικής μνήμης και χαρακτηρίστηκε ως διατηρητέο το 2013⁵.

Ο ζωγράφος Στερίκας Κούλης

Ο Στερίκας Κούλης, γεννημένος στην Κορυτσά το 1921, θεωρείται αυτοδίδακτος, χωρίς τυπικά πανεπιστημιακά προσόντα. Υπήρξε από τους πιο δραστήριους ζωγράφους στη Φλώρινα και ο βασικότερος συντελεστής, μαζί με τον Δ. Καλαμάρα στην ίδρυση της *Στέγης Φιλοτέχνων* και του *Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης Φλώρινας*. Ο Στερίκας επηρεάστηκε από την ανάγνωση των

⁴ Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Υποδομών. Τμήμα ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. (24-9-2012). *Αιτιολογική έκθεση για την έκδοση υπουργικής απόφασης. Χαρακτηρισμός ως διατηρητέων οκτώ (8) κτηρίων που βρίσκονται επί της Λ. Ελευθερίας και των οδών Νικολάου Πύρζα και Θράκης εντός του «ιστορικού τόπου» της Φλώρινας και καθορισμός ειδικών όρων και περιορισμός δόμησης αυτών.* Θεσσαλονίκη: Υπουργείο Μακεδονίας και Θράκης.

⁵ ΦΕΚ 415/26-11-2013.

πινάκων της περιόδου στροφής των ιμπρεσιονιστών προς την εικαστική σκέψη και το φοβισμό. Το 1973, αλλάζει το τεχνοτροπικό του ύφος, όπως και το 1980, με θεματική που θα επικεντρωθεί συχνά στην κοινωνική ευαισθητοποίηση και στα ειρηνιστικά κινήματα. Κατέβαλε, δε, μεγάλη προσπάθεια να τονισθεί ο παιδαγωγικός ρόλος των έργων τέχνης. Έργα του φιλοξενούνται στην Εθνική Πινακοθήκη, στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη και σε ιδιωτικές συλλογές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Πέθανε τον Ιούνιο του 1995. Το Ατελιέ του στην Φλώρινα διατηρήθηκε όπως ήταν, και λειτουργεί ως *ΜΙΚΡΟ ΜΟΥΣΕΙΟ*⁶.

Δέντρα I

Δέντρα III

Δίπλα στην είσοδο της αυλής, τοποθετήθηκε από τους οικείους του, το 2007, η προτομή του ζωγράφου, φιλοτεχνημένη από τον Φλωρινιώτη γλύπτη Νικόλαο Δογούλη. Το υλικό που χρησιμοποιήθηκε για την κατασκευή είναι ο ορείχαλκος. Ο καλλιτέχνης αναπαρίσταται σε μεγάλη ηλικία.

Βιβλιογραφία

Αρχείο Εστίας Νέας Σμύρνης.

Διαθέσιμο στο: <http://www.imma.edu.gr/macher/media/original/c39a.jpg>

(Ημερομηνία πρόσβασης 22/9/2015).

Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Υποδομών. Τμήμα ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. (24-9-2012).

Αιτιολογική έκθεση για την έκδοση υπουργικής απόφασης. Χαρακτηρισμός ως διατηρητέων οκτώ (8) κτηρίων που βρίσκονται επί της Λ. Ελευθερίας και των οδών Νικολάου Πύρζα και Θράκης εντός του «ιστορικού τόπου» της Φλώρινας

⁶ Στερίκας Κούλης (2015). Στο Π. Γκόλια, Σ. Κασίδου & Α. Τσώκας (επιμ.), *Μεθόριος... γραφές διαφυγής*. Φλώρινα: 5^ο Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας «Θ. Κάστανος», 12. Κουρτικάκης, Α. (1975). *Λεύκωμα Ελλήνων Καλλιτεχνών 1800-1975*. Θεσσαλονίκη: Πρώτη. *Προφορική μαρτυρία του κ. Λαέρτη Κούλη, γιου του Στερίκα Κούλη* (Οκτώβριος 2015).

- και καθορισμός ειδικών όρων και περιορισμός δόμησης αυτών. Θεσσαλονίκη:
Υπουργείο Μακεδονίας και Θράκης.
- Κουρτικάκης, Α. (1975). *Λεύκωμα Ελλήνων Καλλιτεχνών 1800-1975*.
Θεσσαλονίκη: Πρώτη
- Ονισένκο, Κ. (2011). Η «παρακαταθήκη» των Γάλλων στο Αμύνταιο. *Καθημερινή*.
(26-02). Διαθέσιμο στο:
http://news.kathimerini.gr/4dcgi/w_articles_ell_1_26/02/2011_433988
(Ημερομηνία πρόσβασης 22/9/2015).
- Προφορική μαρτυρία της κας Σοφίας Ηλιάδου-Τάχου* (Οκτώβριος 2015).
- Προφορική μαρτυρία του κ. Λαέρτη Κούλη, γιου του Στερίκα Κούλη* (Οκτώβριος
2015).
- Στερίκας Κούλης (2015). Στο Π. Γκόλια, Σ. Κασίδου & Α. Τσώκας (επιμ.),
Μεθόριος... γραφές διαφυγής. Φλώρινα: 5^ο Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο
Φλώρινας «Θ. Κάστανος».
- ΦΕΚ 415/26-11-2013.